

అలా కథల పోటీలో ప్రోత్సాహక బహుమతి పొందిన కథ

అధిష్టాం
యశశ్రవణి

“కాలికి యీ కడియం యేమిటి?”
“చిన్నప్పుడు మా బామ్మ వేయించింది.”
“ఎందుకు?”
“ఎమో!”
“పెద్దయ్యాక యిప్పుడు కూడా ఎందుకు?”
“అది నీకేం అడ్డమొచ్చింది?”

నా కాలికి వుండే సన్నటి తీగలాంటి వెండి కడియాన్ని గురించి ఫ్రెండ్లు, కొలీగ్స్, నా భార్య, ఆఖరిగా నా పిల్లలు... ఎందరు అడిగారో! ఎవరికీ నేను కారణం చెప్పలేదు... నాకు తెలిసినా, అదొక అనుభవం కూడా కాదు, అనుభూతి- నా వొక్కడికే పరిపూర్ణంగా అనుభవంలోకి వచ్చిన అనుభూతి. ఆ కడియాన్ని వేయించిన వ్యక్తి నన్నింకా అంటిపెట్టుకునే వున్నట్టు అనిపిస్తుంది.

ఆ కడియాన్ని తీసివేయాలని కూడా నాకెప్పుడూ అనిపించలేదు. నేను వేసుకునే పాంటు, షర్టు... తిరిగే కారు- యిన్నిటిమధ్య నా నాగరికతకి అదో మచ్చని ఎప్పుడూ అనిపించలేదు.

“మాంత్రికుడి ప్రాణాలు చిలకలో వున్నట్టు, మీ ప్రాణాలు గానీ యిందులో వున్నాయేమిటి పాపం?” అని తన కుతూహలాన్ని పరిహాసానికి పరివర్తించింది నా భార్య- విద్య.

“వెనుకటితరం వాళ్ళకి పిల్లల్ని కాపాడుకోవడం చాలా బాగా తెలుసు ననే విషయానికి నిదర్శనం యీ కడియం” అనే ఒక చిన్న క్లా వదిలి పెట్టి వూరుకున్నాను.

మొదట్లో నా చుట్టూ వున్న వారిలో పరిహాసాన్ని తర్వాత కుతూహ

లాన్నీ కలిగించిన ఆ కడియం క్రమేపీ నా వ్యక్తిత్వంలో భాగంగా యిమిడిపోయింది. ఏ వ్యక్తి మరో వ్యక్తికి సంపూర్ణంగా అర్థంకానట్టే- నాలోనూ ఎదుటివారికి అర్థమవని భాగం కొంత వున్నట్టే- ఆ అర్థంకాని భాగంలో వుపభాగంగా అది వుండిపోయింది. అదలా వుండిపోయాక వున్నట్టుండి దాని ప్రస్తావన మళ్ళీ వచ్చింది రాఘవ రాజు కొడుకు మోహనచంద్ర వలన. రాఘవరాజు నా క్లోజుఫ్రెండు.

***

“మోహన్ గాడు నువ్వెక్కడా తాగేసాడు. హాస్పిటల్లో చేర్చాం. నువ్వు వెంటనే రా. స్టమక్ వాష్ చేస్తున్నారు డాక్టర్లు. కండిషన్ చాలా క్రిటికల్ గా వుండటం. “రాత్రి రెండుగంటల వేళ రాఘవరాజు దగ్గిర్నూచీ ఫోనొచ్చింది. నా నిద్ర మత్తంతా ఎగిరిపోయింది. లేచి గబగబ డ్రెస్ మార్చుకుంటుంటే విద్య అంది-

“హాస్పిటల్లో చేర్చామంటున్నారు. చెయ్యాలిందేదో డాక్టర్లు చేస్తూనే వున్నారు. ఇంకా మీరెందుకు? ఉదయం వెళ్ళకూడదా?” అని

“డైర్యం చెప్పడానికి. నువ్వు వస్తావా?” అడిగాను.

“ఎలా? పిల్లల్నొదిలేసి?”

నేనింకేం తర్కించలేదు. సంకల్పం వుంటే ఏదైనా సాధ్యపడుతుంది. వద్దనుకుంటే సాకులు దొరుకుతాయి. నేను వెళ్ళాలనుకున్నాను. చీకటి నాకు అడ్డంకాదు. తను వద్దనుకుంది. పిల్లలూ, వాళ్ళ నిద్రా, రాత్రీ అన్నీ ఆటంకాలే.

***

నేను వెళ్ళేసరికి రాఘవరాజు ఆపరేషన్ థియేటరు ముందు విజిటర్స్ లాంజిలో వున్న ఒక కుర్చీలో రెండు చేతుల్లో ముఖం దాచుకుని కూర్చుని వున్నాడు. పక్కనే గచ్చుమీద కూర్చుని అతని వొళ్ళో చేతులుంచుకుని, వాటిలో ముఖం దాచుకుని శబ్దం నిగ్రహించుకుంటూ ఏడుస్తోంది అతని భార్య నీలమణి. ఆపరేషన్ థియేటరు ముందు ఎర్రటి బల్బు వెలుగుతోంది.

నా అడుగుల శబ్దం విని దిగ్గున తలెత్తి చూసారు యిద్దరూ. నీలమణి భర్తకి దూరం జరిగింది. రాఘవరాజు చప్పున లేచి నా దగ్గిరగా వచ్చి చెయ్యి అందుకున్నాడు.

“ఒక్క సంతానంతో సరిపెట్టుకుని ప్రాణాలన్నీ వాడిమీద నిలుపుకుంటే వాడిలా చేసాడు.”

“ఎందుకింత పని చేసాడు? అసలేం జరిగింది?” అడిగాను. ఆ నిశ్శబ్దంలో నా గొంతు ధీకరంగా వినిపించింది. ఇద్దరం కారిడార్లోకి నడిచి వచ్చి అక్కడినుంచీ వెళ్ళి చెట్టుదగ్గర నిలబడ్డాం.

“ఏమీ ఆనలేదురా! మా నాన్న నన్ను కొట్టిన దెబ్బల్లో మచ్చుకి ఒక్కటి కూడా వాడిని కొట్టలేదురా! నా శక్తికి కొంచెం మించినవే అయినా వాడు అడిగినవేమీ కాదనలేదు... ఎక్స్ కర్షన్ కి వెళ్తానన్నాడు. వద్దన్నాను. అంతే! ఈ పని చేసి కూర్చున్నాడు.” చీకట్లో ఏడుస్తున్నట్టు తన గొంతు తెలుపుతోంది. చాలా భారంగా వుంది.

“ఎందుకు వద్దన్నావు? మామూలుగా అడిగాను.

“సరైన కేర్ తీసుకోరని.”

“నీకలాంటి అనుమానం ఎందుకొచ్చింది?”

“ఇంతకుముందు రెండుమూడు సంఘటనలు అలాంటివి జరిగాయి. సరైన ఆర్గనైజేషన్ లేదు వీళ్ల స్కూల్లో. పిల్లలందరినీ వూదరగొట్టి బయలుదేరదీసే ముందుండే వుత్సాహం తర్వాత చూపించారు. ఒకసారి ఓషన్ పార్కుకి తీసుకెళ్ళి ఒకమ్మాయిని మర్చిపోయి వచ్చారు. సగండాల్లో గానీ గుర్తించలేదు.”

***

“కాలేశ్వరం సంగతి నీకు తెలిసినదేగా? ఇద్దరు పిల్లలూ టీచరూ గోదావర్లో మునిగిపోయారు. ఇప్పుడెళ్ళేది ముంబాయికి. నాకేమిటో అంత దూరం అలాంటి ప్లేస్ కి మనం లేకుండా పంపించడం యిష్టం

“ఏమీ అనలేదురా! మా నాన్న నన్ను కొట్టిన దెబ్బల్లో మచ్చుకి ఒక్కటి కూడా వాడిని కొట్టలేదురా! నా శక్తికి కొంచెం మించినవే అయినా వాడు అడిగినవేమీ కాదనలేదు... ఎక్స్ కర్షన్ కి వెళ్తానన్నాడు. వద్దన్నాను. అంతే! ఈ పని చేసి కూర్చున్నాడు.”

లేకపోయింది."

"ఇవన్నీ వాడికి తెలీవా?"

"తెలిసినా టీచర్లు ఎగ్జిస్టుంటే వీళ్ళేం చేస్తారు?"

నేను సుదీర్ఘంగా నిశ్చయించాను. మనిషికి వృత్తిప్రవృత్తి అనేవి రెండుంటాయి. ప్రవృత్తిని అనుసరించి వృత్తి వుంటే ఆ వ్యక్తి మనిషిగానూ, కెరీర్ పరంగానూ కూడా సక్సెస్ అవుతాడు. పిల్లల పట్ల ప్రేమగలవాడు టీచర్ అతే మాత్రం సంబంధాలను మనసనే ప్రమిదలో వత్తిగావేసి వెలిగిస్తాడు. భూత దయగలవాడు డాక్టర్ అతే ప్రజాసేవ చేస్తాడు. డబ్బు సంపాదిస్తాడు గానీ అది సెకండరీ ఆవుతుంది. డబ్బు సంపాదన, మెటీరియలిజం ప్రవృత్తిగా గలవాడు డాక్టర్ అనా, యింజనీరైనా, టీచరైనా ఒకటే. డాక్టర్ అతే స్టార్ హాస్పిటల్ కట్టించడంలో వుండే చొరవ హిపోక్రెట్స్ వోతే మీద వుండదు. ఇప్పటి స్కూల్స్ లో పిల్లలు మేనేజిమెంటుకి డబ్బు సాధనాలుగా, ప్రచారనా ర్గాలుగా కనిపిస్తున్నారు. ఇప్పుడీ ఎక్స్ కర్షన్లో స్కూలు బేనర్లు కట్టిన బస్ లో ముంబై వీధుల్లో తిరగటం, ముఖ్యంగానే తద్వారా విజ్ఞానాన్నివ్వటంగానీ, తల్లిదండ్రుల యిష్టానిష్టాలని మన్నించమని చెప్పటం కాదు.

ఇద్దరం చీకట్లో చాలాసేపు నిలబడ్డారు. దూరంగా నీలమణి విద్య నాతో రాని లోటు సృష్టంగా తెలుస్తోంది.

ఆరు గంటల నిర్నిరాశ వ్యతి తర్వాత మోహనచంద్ర బతికి బయటపడ్డాడు. ఆ తర్వాత కొన్ని గంటలపాటు వాడు నిద్రపోకుండా కాపలా కాయడం మాకు ఆసిరా రావలసివచ్చింది. నేనూ, రాఘవరాజు, నీలమణి వంతులు వేసుకుని వాడిని రెక్కలు పట్టుకుని కూర్చోబెట్టాము. తెల్లవారగానే విద్య వచ్చింది. కేరీ బేగ్గె నిండా పక్కా బ్రెడ్లు, టిస్సుట్ పేకెట్స్ యింకా ఏవేవో తీసుకుని ఆర్కాటుగా వచ్చి, కొద్దోపుండ్రి- పిల్లల్ని స్కూలుకి తయారు చెయ్యాలని వెళ్ళిపోయింది. వా గుండెలోని ఏదో ఒక తండ్రి తెగినట్టి మూగపోయాను. ఆ మూగతనం ఒక నిస్సహాయతలా న్నూవరించింది. అదొక డొర్లతనం. దాని చుట్టూ నేను నా వ్యక్తిత్వాన్ని నిర్మించుకున్నాను. అది విస్తరిస్తోంది. విస్తరించి విస్తరించి, నేనంటూ ఏమీ మిగలకుండా చేస్తుందని భయంవేసింది. ఒకరి ప్రాధమ్యాలు మరొకరికేమీ కాకపోవటంలోని బాధ యిది.

వారానికి డిక్టేటర్ చేసారు మోహనచంద్రని.

"ఎందుకురా, అలా చేసావు?" అడిగాను వాడి అంత రంగం తెలుసుకోవాలని.

అన్ని వేళలా మనవికాదు. సమయానికి తండ్రి చూసాడు గాబట్టి వీడిలా యీరోజుని నాతో యిలా మాట్లాడగలుగుతున్నాడు. లేకపోతే? ఒకసారి యిలాంటి ప్రయత్నం చేసినవాడు మళ్ళీ మళ్ళీ చెయ్యడనే నమ్మకం ఏమిటి? వాడి మనసులోని ఆ కోరికని సమూలంగా పెరికి వెయ్యాలనుకున్నాను. అదొక్కటే కాదు, జీవితంలోని అతి ముఖ్యమైన వ్యక్తి ప్రాధమ్యా లని గానీ, బ్రతుకు విలువని గానీ యింకదేన్నీ గానీ పట్టించుకోకుండా బతికేస్తున్న యిప్పటి జీవనశైలితో పోరాటం చెయ్యాలని కూడా అనిపించింది అంతగా వూండ చేసింది విద్య ప్రవర్తన.

నేనలా ఆడగానే మోహనచంద్ర నేల చూపులు చూసాడు. వాడి దృష్టి- ఘా, సాక్స్ లేని నా కాలు, దాని కున్న కడియం చేత ఆకర్షించబడ్డాడు.

"కాలికి... అదేంటంకుల్?" చప్పుని అడిగాడు తన సంకోచం మర్చిపోయి.

"చెప్తాను. ఎవరికీ యింతదాకా చెప్పలేదు గానీ నీకు మాత్రం తప్పక చెప్పాల్సిన విషయం. మరైతే ముందు

రచయిత పరిచయం

పూర్ణిమేరు: సోమంచి శ్రీదేవి
 జననం: 1992 జూలై 16న
 ప్రస్తుత నివాసం: వరంగల్ లో.
 భర్త: సోమంచి విష్ణుమూర్తి, ఇరిగేషన్ డిపార్ట్ మెంట్, ఇద్దరు పిల్లలు
 రచనలకు ప్రేరణ: సామాజికాంశాలు, కుటుంబ సభ్యుల ప్రేరణ
 దాదాపు 150 కథలు వివిధ పత్రికల్లో ప్రచురితమయ్యాయి. కథకు 2004 జూలైలో 'రచన' పురస్కారం లభించింది. అనేక కథలు వివిధ పత్రికల్లో ప్రచురితమయ్యాయి. 2000, 2003లో స్వాతి పత్రికలో కథలు ప్రచురితమయ్యాయి. వృత్తి సబ్-పోస్ట్ మాస్టర్, ప్రవృత్తి రచన. ఇష్టమైనది పుస్తక పఠనం. పోటీల్లో పాల్గొనడానికి కథ రాయడం ఇదే తొలిసారి.

అడ్రస్

సోమంచి శ్రీదేవి
 సబ్ పోస్టు మాస్టర్,
 విద్యారణ్యపురి, వరంగల్ -506009

నేనడిగిన దానికి చెప్పు" అన్నాను.
 "ఎక్స్ కర్షన్ కి వెళ్తానుంటే నాన్న వద్దన్నాను."
 "ఎందుకు? నువ్వేది అడిగినా నాన్నాళ్ళుకోడా?"
 తండ్రిని గురించి అలా అన్నందుకు వాడికి బాధ కలిగినట్టుంది వెంటనే తండ్రిగా వూపాడు.
 "పోనీ అలా ఎన్నిసార్లు వద్దన్నాడు?"
 "కూర్చొక్కా, చాక్లెట్లు ముట్టుకోనివ్వరు."
 "ఎందుకు?"
 "నాకు యిష్టాపిల్లయ్యా కూ?"
 "ఇంకా?"
 "ఫ్రెండ్లుతో పిక్నిక్ కి పిక్నిక్ కి వద్దాడు."
 "మరి?"
 "క్లాసుంకా ఎక్స్ కర్షన్ కి వెళ్తన్నప్పుడు నన్నాక్కడినీ వద్దంటే ఎలా అంకుల్?"

చిన్న పిల్లలకి చాలా పెద్దపెద్ద సమస్యలుంటాయి. ముఖ్యంగా వాళ్ళు అప్పడప్పడే బైటి ప్రపంచంలో అడుగు పెడ్తారు. అందర్నోటి పోటీపడ్తూ వుంటారు. అన్నివ్లోనూ వంతుపోతారు. వాళ్ళ యీ పోటీతత్వానికి అడ్డుకట్టవేసే తల్లిదండ్రులు వాళ్ళకి చాలా పెద్ద సమస్య.

దీనంగా ముఖంపెట్టి అడిగాడు. చిన్న పిల్లలకి చాలా పెద్దపెద్ద సమస్యలుంటాయి. ముఖ్యంగా వాళ్ళు అప్పుడప్పుడే బైటి ప్రపంచంలో అడుగుపెడ్తారు. అందర్నోటి పోటీపడ్తూ వుంటారు. అన్నివ్లోనూ వంతుపోతారు. వాళ్ళ యీ పోటీతత్వానికి అడ్డుకట్టవేసే తల్లిదండ్రులు వాళ్ళకి చాలా పెద్ద సమస్య.

"ఎందుకొద్దన్నాడు?" అడిగాను. "డబ్బు ఖర్చునా?"
 "ఉహూ. ఆ డబ్బులు పెట్టి మ్యూజిక్ సిస్టమ్ కొనిస్తానన్నాడు."
 "మా స్కూల్లో ఆర్గనైజేషన్ బావుండదట."
 "ఏదో జరుగుతుందని భయం."

"జరిగేదెలాగైనా జరుగుతుంది. నేను వెళ్ళినా వెళ్ళకపోయినా."

నేను వాడి ముఖంలోకి చూసాను. అమాయకమైన పసి వదనం! ప్రపంచంలో చెడు వుంది అంటే దానికి తనొక్కడూ మినహాయింపు అంటేనే అనుభవ రాహిత్యమైన వయసు.

"అలా ఎందుకనుకోవాలి? నాన్నకి యిష్టంలేదని మానెయ్యచ్చుగా?" అడిగాను.

"ఫ్రెండ్లు నవ్వుతారు."

పిల్లలు బైటి ప్రపంచంలోకి శలభాలా ఆకర్షింపబడుతున్నారు. చదువుకున్నా పేరెంట్లు వాళ్ళ వయసుకి మించిన విషయాలని బోధపర్చలేక- అలాగని వాళ్ళని మూర్ఖంగా శాశించలేక- శాశించినా వింటారన్న నమ్మకం లేక నిస్సహాయంగా వదిలేస్తున్నారు.

ఒక రిక్షాపుల్లర్, ఫేమిలీ ప్లానింగ్ తెలీని అన్యమత స్థులు, ఎంతో అపురూపంగా జీవితపు విలువల్లో పెరిగిన రాఘవరాజు లాంటివాళ్ళు తమ పిల్లల్ని ఒకేచోట చదివిస్తున్నారు. ఈ చదివించడం రైళ్ళలో థర్డ్ క్లాస్ కంపార్ట్ మెంట్లు తీసుకుంటూ లాంటిది. సెకండ్ క్లాస్ పాసింజరు ఫస్టు క్లాసుకి ఎగబాకలేడు. థర్డ్ క్లాస్ వాడికి సెకండ్ క్లాస్ తప్ప మరో ఆల్టర్నేటివ్ లేదు. లేబర్ కల్చర్ దాడికి మిడిల్ క్లాస్ కల్చర్ ధ్వంసమౌతోంది. ఫస్టు క్లాసు (మిగతా 12వ వేజీలో)

